

Gyermekeink védelmében. Megelőzés az egészségért.

Súlyos, akár életet veszélyeztető betegségek kialakulásának megakadályozására a legjobb módszer a megelőzés. Az elsődleges megelőzés egyik leghatékonyabb módszere a védőoltások beadása, és az úgynevezett védőoltási programok megszervezése. Magyarországon a lakosság közel 100 %-a részesült az életkorhoz kötötten kötelezően beadandó védőoltásokban, melyek beadására gyermekkorban kerül sor, ennek köszönhetően mára már olyan rettegett betegségeket sikerült száműzni Európából, mint a feketehimlő vagy a járványos gyermekbénulás. A Nemzeti Védőoltási Program keretén belül elérhető ingyenes védőoltásokon túl számos, sok esetben súlyos, életveszélyes megbetegedés megelőzésére alkalmas védőoltás érhető el önkéntes és önköltségi áron hazánkban. A fentiek szellemében Dunavarsány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy rendeletet alkot, és az Önkormányzat 2018. évi költségvetésében az önkormányzati igazgatás kormányzati funkció gyógyszerbeszerzés rovatán nettó 1.500.000 Ft-ot különített el, mely keret terhére lehetőség van egyes védőoltások költségeinek Önkormányzat általi átvállalására. Számos védőoltás költsége támogatható lenne, de tekintettel a költségvetési keretre, kétfajta védőoltást emeltünk ki az orvoskollégákkal történő szakmai konzultációt követően, amelyeknek a költségeit, vagy azok egy részét az Önkormányzat át tudja vállalni. Dunavarsányban a meningococcus baktérium és a humán-papillóma vírus (HPV) elleni védőoltás támogatását javasoljuk.

A meningococcus (fertőző agyhártyagyulladás) okozta megbetegedés legtöbbször igen gyors lefolyású, és sajnos néhány esetben tragikus kimenetelű lehet. A fertőzés cseppfertőzéssel terjed, a lakosság 5-50 %-a hordozhatja a baktériumot az orr-garatjában, mely ritka esetekben bekerülhet a szervezet steril területeire (véráramba, agyfolyadékba), ezáltal véráramfertőzést (szepszist), gennyes agyhártyagyulladást, vagy ezek együttes előfordulását okozva. A megbetegedettek között az antibiotikus kezelések ellenére is, a halálozás 15 % körüli, és a túlélők 20 %-ában maradandó idegrendszeri elváltozások, végtag-amputáció maradhat fenn. A betegség nagyon gyorsan előrehaladó, súlyos, akár órákon belül halálhoz vezethet.

A baktérium tünetmentes hordozásáért leginkább a serdülők és a fiatal felnőttek tehetők felelőssé, és Magyarországon az elmúlt 10 évben a csecsemők és kisdetek után a 15-19 éves korúak voltak a leginkább érintettek a megbetegedés szempontjából. Rendkívül fontos tinédzserkorban a meningococcus elleni védettségről gondoskodni. Magyarországon a meningococcus baktérium B és C szerocsoportja okoz leggyakrabban megbetegedéseket, mindkettő ellen van elérhető védőoltás, amelyek közül a C típusú vakcina 100 %-os kiemelt támogatással írható fel a házi gyermekorvosok által a 2 éven aluli korosztályban. A 2 éven aluli gyermekek védelme nagyon fontos, hiszen az immunrendszerük éretlensége miatt fogékonyabbak a fertőzésre. A kicsi gyermekek még nagy odafigyelést kapnak a gyermekorvosok, védőnők által a prevenció területén, és az állami támogatás is sokban hozzájárul a meningococcus elleni védettségük kialakulásához.

A meningococcus elleni védekezés szempontjából a másik fontos – az önkormányzati meningococcus vakcinációs program szempontjából legfontosabb – korcsoport, a serdülőkorú gyermekek, akik között a legnagyobb arányú a baktérium hordozása (20 %-ban hordozzák a baktériumot a torokflórájukban, életmódjukból következően magas a száma a szoros kontaktusoknak és gyakran élnek zárt közösségekben), mégis kevésbé vannak a prevenció fókuszában, hiszen egyrészt a szülők keveset tudnak a prevenció fontosságáról ilyen korú gyermekeiknél, másrészt a tinédzserkorú gyermekek kevésbé jelennek meg a házi gyermekorvosuknál, és akkor is általában az akut betegségek kezeléséről van szó. Ezért a serdülőkorúak prevenció programja egy önkormányzat részéről hatalmas segítség lehet a lakosságnak, hiszen a lakosság edukációjával hozzájárul a meningococcus okozta megbetegedések megelőzéséhez, közvetlenül védi a serdülőkorú gyermekeket, és emellett közvetve hozzájárulhat a járványos, gennyes agyhártyagyulladás megelőzéséhez minden korosztályban.

Az Önkormányzat részéről talán az egyik legbölcsebb befektetés, ha a jövő nemzedékének egészségébe építi erőforrásai egy részét. A tragikus halálesetek híre miatt igen nagy a szülők részéről a nyitottság a meningococcus prevencióra. Egy ilyen egészségnevelő és a prevenciót segítő program

szülői szemmel egy rendkívül népszerű döntés lehet, hiszen éppen ez a korosztály az életkorból adódó sajátosságok miatt kevésbé kerül a prevenció fókuszába, így a felvilágosítás és egy jól megszervezett prevenció program gyakorlata példaértékű minta lehet a többi önkormányzat számára. Ezért javaslom, hogy az Önkormányzat a 14. életévüket betöltött és a 18. életévüket még be nem töltött, dunavarsányi állandó lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen is Dunavarsányban élő gyermekek meningococcus baktérium A, C, W135, Y szerocsoportja elleni oltás teljes vételárának megtérítését vállalja át.

A humán-papillóma vírus (HPV) jellemzően a bőr, a szájüreg, a légutak, a nemi szervek és a végbél hámrétegében szaporodik. Az egész világon, így hazánkban is elterjedt. Életük során az emberek 50-80 %-a átesik valamilyen HPV fertőzésen. A „nem rákkeltő” típusok (HPV 6,11) szemölcsöket okoznak a külső nemi szerveken. Ezek jóindulatú elváltozások, de igen makacsok, kezelésük kellemetlen, hosszadalmas (ecsetelés, fagyasztás, kimetszés) és gyakran újra kiújulnak. A „rákkeltő” típusok úgynevezett „rákmegelőző” és „rákos” elváltozásokat okozhatnak (méhnyakrák, hüvely-, szeméremtest-, hímvessző- és végbélrák, valamint a szájüregi rákok egyes típusai).

A fertőzés a fertőzött területek érintésével, összedörzsölésével, főleg szexuális úton terjed. Az óvszer nem véd meg a HPV fertőzéstől, mivel az bőr-bőr kontaktus útján is terjedhet, azaz behatolás nem szükséges. Mivel a HPV akár évekig tünetmentesen lappanghat, sem a fertőzött személy, sem közvetlen környezete, partnere nem tud a fennálló fertőzésről, a továbbvitel veszélyéről. A vírusfertőzés „kijátssza az immunrendszert”: egy korábbi HPV fertőzés nem alakít ki elégséges immunválaszt a szervezetben a későbbi fertőzések kivédésére, így a nők és férfiak egész életükben veszélyeztetettek. Kockázati tényezők közül kiemelendő a fiatal életkor, szexuális partnerek száma, korai életkorban elkezdett nemi élet, dohányzás, a férfi partner szexuális szokásai, fogamzásgátló tableta hosszantartó szedése.

A teljes védettség kialakulásához 9-14 év közötti életkorban 2 védőoltást, míg 15 év felett 3 oltást kell adni. A védőoltás a saját immunrendszerünket készíti fel a meghatározott HPV típusok által okozott fertőzések kivédésére. Az oltás hatékonyságát növeli, ha a serdülés korai időszakában kerül beadásra, és nemcsak a felsorolt ráktípusok ellen jelent védettséget, hanem bizonyos nemi szemölcsök kialakulását is megakadályozza.

Hazánkban is már gyógyszerári forgalomban elérhető a HPV 9 szerotípusával (ezek okozzák a betegségek 98 %-át) szembeni védelmet biztosító oltóanyag. Számos országban (USA, Kanada, Svédország, Dánia, stb.) a HPV elleni oltás kötelező védőoltás, Magyarországon 2014. szeptember 1-jétől a nemzeti oltóprogram részévé vált a méhnyakrák elleni HPV védőoltás. A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 7. § (5) bekezdése szerint a HPV ellen a 12. életévüket betöltött, de a 13. életévüket be nem töltött leánygyermek meghatározott oltási rend és az orvosszakmai szempontok figyelembevételével a házi gyermekorvos vagy az iskolaorvos közreműködésével térítésmentes védőoltásban részesíthetők. A NEAK tehát a 12 éves leánygyermek részére nyújt támogatást, több önkormányzat azonban úgy döntött, hogy saját erejéből megszervezi a védekezést a fiúk számára is, és a hatodik vagy hetedik osztályba járó fiúgyermek oltásainak költségét részlegesen vagy teljesen átvállalják. Javaslatomra az Önkormányzat a 14. életévüket be nem töltött, dunavarsányi állandó lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen is Dunavarsányban élő 6. osztályos fiúk részére biztosítja a legkorszerűbb, a HPV 9 szerotípusa elleni védőoltás 60 %-os támogatását a nemi szervi szemölcs ellen.

A vakcinációs programban való részvétel lehetőségeiről, szabályairól, az Önökben felmerülő szakmai kérdésekről érdeklődjének gyermekorvosuknál, kezelőorvosuknál. Kérem éljenek a prevenció ezen kiemelten fontos lehetőségével, melynek támogatását a fentiekben részletezett módon Önkormányzatunk biztosítja, amennyiben az egyes védőoltások költségeinek átvállalásáról szóló 8/2018. (III. 14.) önkormányzati rendeletben foglaltaknak megfelelően, a rendelet mellékleteit

képező formanyomtatványokon benyújtják kérelmüket a Dunavarsányi Közös Önkormányzati Hivatalhoz.

dr. Békássy Szabolcs